

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/286/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517205477
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2517205477.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvia Hýbelová a členov: Mgr. Fedor Benka a Mgr. Katarína Arnouldová, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: C. G., nar. XX.X.XXXX, bytom D. Y., o zaplatenie 388,43 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 5. júna 2019, č.k. 20Csp/81/2017-112, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v závislom výroku III. p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 209,59 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 99,53 eur od 26.06.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 26,70 eur od 28.07.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 26,71 eur od 26.08.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 26,70 eur od 26.09.2015 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 29,95 eur od 27.10.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, druhým výrokom vo zvyšku žalobu zamietol a tretím výrokom určil, že žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 7,92%. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil použitím ust. § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, 2, § 491, § 517 ods. 2, § 588 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), čl. 3 bod 1, písm. e) prílohy smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993, § 4 ods. 2, § 5 ods. 2, § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 o elektronických komunikáciách účinného ku dňu uzavretia zmluvy o pripojení, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť v celom rozsahu. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie nesporne za preukázané, že medzi pôvodným veriteľom Slovak Telekom, a.s., Bratislava a žalovaným vznikol záväzkový právny vzťah, ktorý súd prvej inštancie posúdil zároveň ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie je teda povinný z úradnej povinnosti prihliadať a náležite zhodnotiť prijateľnosť zmluvných podmienok tejto spotrebiteľskej zmluvy. Navyše obsah zmluvy bol evidentne vopred pripravený a daný dodávateľom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu. V rámci telekomunikačných služieb právny predchodca žalobcu požadoval zaplatenie poplatku za upomienku vo výške 4,99 eur, a to faktúrou č. 7506855308. Poplatok za upomienku bol účtovaný aj vo faktúrach č. 7505863343 a 7507841156, avšak tu si žalobca v rámci žaloby uplatnil pohľadávku zníženú o tieto poplatky. Ďalej žalobca účtoval

poplatok za obmedzenie služby - neplatenie vo výške 16,50 eur (+ DPH 3,3 eur), a to vo faktúre č. 7506855308 a 7508793687, avšak z prehľadu žalovaných súm z vystavených faktúr je zrejmé, že si tieto poplatky v žalobe neuplatnil. Súd prvej inštancie mal za to, že nebolo preukázané, že by takéto poplatky boli medzi stranami v zmluve výslovne dohodnuté. Žalobca nepreukázal ani skutočné výdavky na prerušenie, či obmedzenie služieb, na ktoré by mu mohol vzniknúť nárok. Z pohľadu súdu prvej inštancie prerušenie poskytovania služieb nemožno považovať za službu, z ktorej by mal žalovaný určitý prospech a z tohto dôvodu by bol povinný za tieto služby platiť. Ide o určitý nástroj žalobcu ako dosiahnuť bez súdneho konania úhradu dlžných záväzkov žalovaným, resp. zabrániť poskytovaniu ďalších služieb do úhrady záväzkov, ktoré sú už po splatnosti. Prerušenie alebo obmedzenie služieb je teda výlučne nástrojom ochrany samotného žalobcu, nie službou v prospech žalovaného. Podľa názoru súdu prvej inštancie, uvedené poplatky majú evidentne sankčnú povahu, umožňujú navyšovanie dlhu spotrebiteľa o neexistujúce náklady a nemajú rozumnú ekonomickú opodstatnenosť pre ich znášanie spotrebiteľom. Žalobca nepreukázal ani skutočné výdavky na prerušenie služieb alebo upomienku, na ktoré by mu mohol vzniknúť nárok. S poukazom na vyššie uvedené, súd prvej inštancie nárok žalobcu v rozsahu 4,99 eur týkajúci sa poplatku za upomienku vo faktúre č. 7506855308, čo do istiny zamietol spolu s prislúchajúcim úrokom z omeškania viažucim sa k zamietnutej časti istiny (výrok II). Právny predchodca žalobcu žalovanému vystavil faktúru s vyúčtovaním zmluvnej pokuty vo výške 173,86 eur a to faktúrou č. 7603985217. Zmluvná pokuta nie je vo faktúre nijako špecifikovaná, absentuje aj odkaz na príslušné ustanovenie zmluvy, kde by si strany zmluvnú pokutu dohodli, absentuje špecifikácia porušenej povinnosti. Nárok na zmluvnú pokutu odvodzuje žalobca od skutočností, že postupca a žalovaný sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne postupcovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenú postupcovi v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré postupca poskytol žalovanému na základe zmluvy. Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bola vypočítaná podľa vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do ukončenia zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti alebo do dňa prerušenia poskytovania telekomunikačných služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty je v spotrebiteľských veciach potrebné posudzovať nielen podľa § 544 Občianskeho zákonníka, ale aj v súlade s citovanými ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä také ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. V zmysle čl. 4 Smernice 93/13/EHS bod 1 je potrebné nekalosť zmluvných podmienok hodnotiť so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Nie je vylúčené i v spotrebiteľskej zmluve dojednať zmluvnú pokutu ako sankciu za nesplnenie zmluvných povinností spotrebiteľa. Podstatným je, aby zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve bola primeraná a dojednaná so spotrebiteľom. Žalovaný si so žalobcom zmluvnú pokutu ako so spotrebiteľom osobitne nevyjednával. V tomto prípade ide o formulárovú zmluvu a jej dodatok, do ktorých sa údaje len vpisovali a žalovaný nemohol ovplyvniť jej obsah. Zmluvu a jej Dodatok mohol žalovaný tak len odmietnuť ako celok alebo ju prijať a podrobiť sa jej. Táto skutočnosť tak spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a neprijateľnosť zmluvných podmienok, pretože nie je možné akceptovať stav, v rámci ktorého jedna zo zmluvných strán zneužíva svoje postavenie na to, že predkladá spotrebiteľovi zmluvné podmienky, ktoré spotrebiteľ buď bezvýhradne prijme alebo k uzavretiu zmluvy nepríde vôbec. Takéto dojednanie poškodzuje spotrebiteľa a je dojednané v jeho neprospech. Vzhľadom na vyššie uvedené, dojednanie o zmluvnej pokute nie je možné považovať za individuálne dojednané zmluvné ustanovenie, pretože aj keď žalovaný mal možnosť sa oboznámiť s nimi pred podpisom zmluvy, nemohol ovplyvniť ich obsah. Dojednanie o zmluvnej pokute nie je možné označiť za individuálne, a to aj s poukazom na čl. 3 ods. 1, 2 Smernice Rady 93/13/EHS, preto súd prvej inštancie žalobu zamietol aj v tejto časti (výrok II). Vo zvyšku mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný riadne vyčerpал služby, ktoré mu poskytol pôvodný veriteľ a riadne za ne nezaplatil. Súd prvej inštancie preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 209,59 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 99,53 eur od 26.06.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 26,70 eur od 28.07.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 26,71 eur od 26.08.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 26,70 eur od 26.09.2015 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 29,95 eur od 27.10.2015 do zaplatenia (výrok I). Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a 2 CSP. Žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy 388,43 eur. Žalobcovi bola priznaná

suma 209,59 eur spolu s úrokom z omeškania. Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný v 53,96 % a žalovaný v 46,04 %, t. j. žalobca má celkový úspech vo veci 7,92 % (výrok III).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby (o zaplatenie 173,86 eur s prísl.) podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že podľa ust. § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka si môžu strany pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je účastník, ktorý poruší zabezpečenú povinnosť, povinný zaplatiť aj vtedy, keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa zákona nie je významné ani to, či ide o porušenie povinnosti splniť záväzok riadne a včas alebo ide iba o čiastkové nesplnenie nejakej povinnosti. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie, t.j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Právny predchodca žalobcu a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v bode 3. Dodatku, a ktorý okrem iného podľa písm. c) tohto odseku je: nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od Zmluvy. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v ods. 1 písm. b) Dodatku. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby poskytované právnym predchodcom žalobcu, čo je zrejme aj z uplatneného nároku, ktorého prevažnú časť predstavujú neuhradené faktúry za poskytnuté služby. Z uvedeného je zrejme, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvné dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhrádzal faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas. Zároveň žalovaný uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporoval a ani nepreukázal. Súd však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku absolútne nereflektuje požiadavku ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Naopak, súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokovaná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškani, závažnosť porušenia povinnosti a pod. Zmluvná pokuta v prvom rade plní prevenčnú (zabezpečovaciu) funkciu, čo znamená že čelí porušeniu povinnosti. Ďalej plní reparačnú (uhradzovaciu) funkciu a taktiež predstavuje sankciu pre toho, kto porušil povinnosť. Zabezpečovaciu funkciu plní zmluvná pokuta len tým, že hrozba majetkovej sankcie motivuje dlžníka, aby včas a riadne splnil zmluvnú povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody (veriteľ nemusí preukazovať, či mu škoda vznikla, ani to, že vznikla v určitej výške). Rovnako má žalobca za to, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta totiž predstavuje paušalizovanú náhradu škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zároveň je v danom prípade výška zmluvnej pokuty paušalizovanou náhradou škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedený v zmluve, resp. v Dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinností zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Je teda zrejme, že právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavnenej cene za poskytované služby a v prípade neplnenia si svojich povinností je žalovaný povinný v podobe zmluvnej pokuty vrátiť cenové zvýhodnenie, ktoré požíval počas trvania záväzkového vzťahu. V konečnom dôsledku je predsa logické, že čo môže byť pre dodávateľa

telekomunikačných služieb podstatnejšie ako riadne pliaci zákazník. Žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Zároveň treba zdôrazniť, že žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 173,86 €, so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnil. Zmluvná pokuta bola v Dodatku vyjadrená DEGRESÍVNÝM spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty (vyjadrený v Dodatku) sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb (resp. o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník plní svoje zmluvné povinnosti, ale tiež o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník síce neplní povinnosť riadne a včas uhrádzať faktúry za poskytované služby, ale poskytovanie služieb mu ešte nie je prerušené). Uvedené je vyjadrené vo vzorci výpočtu zmluvnej pokuty v ods. 3 Dodatku, ktorý je absolútne jasný a určitý (rovnako v texte žaloby). Základ zmluvnej pokuty je uvedený v tabuľke č. 1 Dodatku ako počiatočná suma, ktorá bude klesať. Tak, ako bolo uvedené vyššie, výška základu zmluvnej pokuty závisí od zákazníkom zvoleného typu programu služieb, poskytnutých benefitov, a tiež od typu mobilného telefónu (v prípade, že sa dojednať jeho dodanie spolu s aktiváciou programu služieb). Všetky tieto okolnosti majú vplyv na výšku zmluvnej pokuty čo do jej základu. Podporne poukázal príkladom na nasledovné súdne rozhodnutia rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2017, sp. zn. 19Co/142/2016, rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.08.2017, sp. zn. 4Csp/24/2016, rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017, sp. zn. 7C/256/2016. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe o zaplatenie 173,86 €, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 20Csp/81/2017 bola žaloba o zaplatenie 388,43 eur s príslušenstvom.

6. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správneho postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti napadnutého druhého výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol a v závislom treťom výroku, ktorým určil, že žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 7,92%.

7. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku týkajúce sa zamietajúcej časti. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správneho záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

8. Žalobcom uplatňovaným nárokom bol aj nárok na zaplatenie sumy 4,99 eur za upomienku. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to

znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stihajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatok za upomienku, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienky a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie tejto upomienky vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. V prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, preto aj odvolací súd v tejto časti žalobu považoval za nedôvodnú.

9. Odvolací súd zdieľa názor prvoinštančného súdu o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v znení, ako bola dohodnutá medzi jej účastníkmi. Účelom právnej úpravy na ochranu spotrebiteľa je snaha cestou práva vyrovnať faktickú nerovnosť postavenia zmluvných strán a to spotrebiteľa, ako osoby menej skúsenej, menej pripravenej a menej odborne zdatnej oproti dodávateľovi profesionálne skúsenejšiemu a s lepšou znalosťou práva, ktorý navyše spravidla dáva podnet k zmluvnému jednaniu a zmluvné podklady aj pripravuje. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, teda zmluvné dojednania, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky (§ 53 ods. 1 až 5 OZ). Nepochybne je právom žalobcu ako poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie povinnosti odberateľa služieb, pričom zmluvná pokuta je jedným z vhodných inštitútov, je ale potrebné zachovať korektný prístup k právam zákazníka ako spotrebiteľa a sankcie zabezpečujúce splnenie povinnosti musia byť primerané. Predmetom zabezpečenia v prejednávanej veci bola povinnosť žalovaného riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby a po určitú dobu zostať v právnom vzťahu s poskytovateľom služieb a využívať dohodnutý rozsah služieb. Odvolací súd pripomína, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

10. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými a teda aj neplatnými. Odvolací súd zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nespĺnenia povinnosti na strane oboch účastníkov zmluvy. Treba zdôrazniť, že súd nemôže sám rozlišovať medzi konaniami jednotlivých zákazníkov žalobcu, najmä rozlišovať pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvných podmienok pohnútky spotrebiteľov, ktorí od počiatku mali v úmysle porušiť povinnosti od tých, ktorých okolnosti donútili porušiť zmluvnú povinnosť, pretože takéto uplatnenie nárokov musí rozlíšiť a rozdeliť už samotná formulácia zmluvných ustanovení, ale musí vždy posudzovať charakter zmluvných dojednaní v súvislosti s aplikáciou na neurčitý okruh spotrebiteľov. Ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

11. Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta dojednaná v bode 3 Dodatku bola v danom prípade uplatnená z dôvodu riadneho a včasného neuhradenia ceny poskytnutých služieb (čo má v zmysle uvedeného ustanovenia dodatku za následok, že akonáhle by sa dostal spotrebiteľ do omeškania s platením ceny služieb dlhšieho než 45 dní, vznikol by dodávateľovi nárok na zmluvnú pokutu), považoval aj odvolací súd uvedené dojednanie o zmluvnej pokute za také, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby za to zaplatil neprimerane vysokú sankciu. Takéto ustanovenie narúša rovnováhu v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Na tomto závere nič nemení ani tá

skutočnosť, že výška pokuty klesá v závislosti od počtu dní uplynutých z doby viazanosti. Neprimeranosť sankcie je daná tým, že toto ustanovenie nezohľadňuje výšku dlhu spotrebiteľa, s ktorým je v omeškaní (v zmysle zmluvného dojednaní môže ísť o rovnakú sankciu za nezaplatenie akejkoľvek aj zanedbateľnej ceny poskytnutej služby, keďže zmluva nič bližšie v tomto smere nevymedzuje), ani dôsledky, aké toto porušenie má pre veriteľa. Tak ako uviedol už súd prvej inštancie, omeškaním s platením peňažných záväzkov totiž nedochádza k automatickému zániku zmluvy a veriteľ je aj naďalej oprávnený požadovať od žalovaného splnenie jeho záväzkov, predovšetkým využívanie služieb a platenie za ich poskytovanie až do konca doby viazanosti, prípadne aj dlhšie, kým nedôjde k ukončeniu zmluvy iným spôsobom. Charakter porušenia povinnosti a závažnosť porušenej povinnosti v tomto prípade odôvodňuje prijatie záveru, že dohodnutá sankcia je zjavne neprimeraná a uvedená zmluvná podmienka je potom objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

12. Záver súdu prvej inštancie treba preto považovať za správny. To, aká je v tomto konkrétnom prípade skutočne nároková výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy a časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, je pre posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky irelevantné, pretože súd musí vždy posudzovať charakter zmluvných dojednaní v súvislosti s aplikáciou na neurčitý okruh spotrebiteľov a na všetky do úvahy prichádzajúce možnosti aplikácie tohto dojednania.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a nezistiac ani žiadne iné nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, teda v časti tzv. zvyškového zamietnutia týkajúceho sa veci samej, ako i v závislom výroku o trovách konania z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 2 CSP).

14. „Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo/14/2018 zo dňa 28.2.2018)

15. V odvolacom konaní plne úspešný žalovaný má v zásade voči žalobcovi v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, avšak s prihliadnutím k skutočnosti, že tento bol v odvolacom konaní nečinný a žiadne trovy mu tak nevznikli, odvolací súd vedený zásadou hospodárnosti konania s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a rozhodol tak, že sa mu nárok na náhradu trov nepriznáva.

16. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).